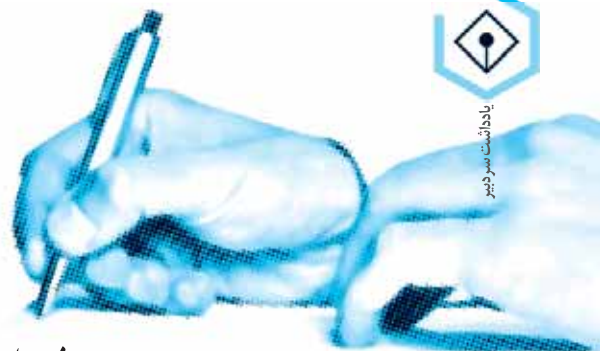

آموزش، آینده‌ای که باید بسازیم

دوباره بوی بزمه، بوی باران
نسیم دل‌نشین، شوق هزاران
بکوبید غنچه‌های نورسیده
خوش آمد این بهاران، نزدیاران

تغییر داد.^۱ آیا ما به این توانمندی اندیشیده‌ایم و برای دست‌یابی به آن برنامه‌ریزی کرده‌ایم؟ آیا این برنامه هدفمند و قابل اجراست و درست و دقیق طراحی و تولید شده است؟ در این میان نقش و وظیفه ما چیست؟ یافتن پاسخ این پرسش‌ها و بسیاری دیگر هنگامی دشوارتر می‌شود که بدانیم آینده را نمی‌توان متوقف کرد. سرانجام زمان سپری خواهد شد و نسل امروز به آرامی جای خود را به نسل بعدی واگذار خواهد کرد. تغییری گریزناپذیر.

پس بیایید این نو شدن را به فال نیک بگیریم و با امید به آینده‌ای بهتر برای آموزش در کشور برنامه‌ریزی کنیم. آستین‌های همت را بالا بزنیم، بیم به دل‌هایمان راه ندهیم و برای ایرانی آباد و سربلند با همه وجود تلاش کنیم و نوآورانه، آینده آموزش کشور بزرگ و توانمندان را با هم بسازیم.

آموزش یک نیاز جهانی است و از این رو مخاطبانی جهانی دارد. شهروندانی که جهان آینده را در دست خود خواهند داشت، اگرچه ممکن است ساکن یک سرزمین باشند اما زندگی آن‌ها به شدت در تعامل با شهروندان دیگر سرزمین‌ها است. در چنین شرایطی دیگر نمی‌توان پشت درهای بسته نشست و برای آموزش شهروندان کشور تصمیم‌گیری کرد. برنامه‌های آموزشی را بایستی با هم‌اندیشی با جهانیان تولید کرد و از تجربیات آن‌ها بهره برد. این تنها راهی است که می‌توان با کمک آن آینده آموزش کشور را بهتر و کاراتر ساخت.

امروزه به دلیل افزایش آگاهی جهانی از نقش آموزش و پرورش در همه جوامع، ایجاد سکویی برای ارائه راه‌حل‌هایی ابتکاری و اجرایشدنی که بتواند به رفع چالش‌های موجود در برابر آموزش و پرورش در جهان کمک کند، بیش از پیش احساس شده است. جایگاهی که انعکاس‌دهنده تلاش‌های ارزنده و تأثیرگذار پژوهشگران برجسته حوزه تعلیم و تربیت در عرصه ملی و بین‌المللی باشد و در ضمن به کارهای آن‌ها نیز ارج لازم را بدهد. در واقع به مانند جایزه نوبل در شیمی، فیزیک، پزشکی، ادبیات، اقتصاد و صلح، آموزش نیز باید از چنین توجه و اعتباری برخوردار شود. بی‌تردید این اقدام خود به نیروی پیشران برای پیشبرد فعالیت‌های نوآورانه در حوزه تعلیم و تربیت در جهان کمک شایانی خواهد کرد.

سال نو بر شما خوانندگان ارجمند و همراهان آگاه و خردمند مبارک باد. بی‌شک امسال‌مان بهتر و پربرتر از سال‌های پیش خواهد بود، اگر به نو شدنی نو بیندیشیم و وفادارانه چه در پندار و چه در کردار به آن پایبند بمانیم. در این سال نو بهترین‌ها را برای شما خواهیم.

سال‌ها پی در پی می‌آیند و می‌روند و این ما هستیم که هنوز هم منتظریم. منتظر آینده. آینده‌ای بهتر از امروز که شاید فراهم شود. این آینده چیست که سخت چشم به راه آن هستیم؟ آیا پایان بخش روزمرگی‌های ماست؟ آیا مرهمی برای زخم‌های کهنه و دردهای مزمن ماست؟ آیا هموارکننده بستر تحقق آرمان‌ها و آرزوهای دیروز و امروز ماست؟ آیا یاور ما در رسیدن به قله‌های کامیابی است؟ این آینده چیست که ما را پیوسته به خود فرا می‌خواند؟ واقعیت است یا رویایی شیرین که در ذهن ما جای خوش کرده است؟ اگر رویاست، آیا دست یافتنی هم هست؟ اگر هست چگونه باید آن را به چنگ آورد؟

این گفته که «بهترین راه پیش‌بینی آینده، ساختن آن است.»^۱ یادآور این حقیقت است که آینده، یافتنی نیست بلکه ساختنی است. به‌واقع چون جام‌جم، آینده هم از همان ابتدای کار در دست ما بود، اما سراسیمه و سرگشته جای دیگری در پی آن بودیم. اکنون که پی بردیم در لب دریاییم، برای ساختن این آینده و تر کردن لب خویش چه باید بکنیم؟ «اگر ما نمی‌توانیم آینده فرزندان‌مان را بسازیم پس بایستی دست‌کم آن‌ها را برای آینده آماده کنیم.»^۲ حالا در این شرایط چه کارهایی باید انجام دهیم؟ «آموزش، گذرنامه ما به آینده است. زیرا فردا به کسانی تعلق دارد که از امروز برای آن آماده باشند.»^۳ اگر این باور را بپذیریم، برای تحقق آموزشی با کیفیت چه برنامه‌ای داریم؟ «آموزش قدرتمندترین اسلحه‌ای است که با استفاده از آن می‌توان دنیا را

wise
world innovation summit for education
مؤتمر القمة العالمي للابتكار في التعليم
an initiative of Qatar Foundation

نخستین برنده وایز از بنگلادش

دومین برنده وایز از هندوستان

سومین برنده وایز از کلمبیا در کنار خانم موزا بنت ناصر

در همین راستا اجلاس نوآوری جهانی برای آموزش و پرورش^۱ یا وایز^۲ در سال ۲۰۰۹ و با شعار «آموزش آینده را بسازیم» توسط بنیاد قطر برای آموزش، علم تجربی و توسعه جامعه راه اندازی شد. این اجلاس سالانه در پی تشویق بهترین و نوآورانه ترین رویکردهای تازه به آموزش و پرورش از سراسر جهان است. بنیاد قطر یک سازمان غیرانتفاعی خصوصی است که در سال ۱۹۹۵ توسط خانم موزا بنت ناصر بن عبدالله المسند همسر دوم شیخ حمد بن خلیفه آل ثانی امیر قطر تأسیس شده است. وی فردی فعال در آموزش و پرورش قطر است و تا امروز در پروژه‌های توسعه‌ای بین‌المللی هم نقش چشمگیری ایفا کرده است.

وایز نام جایزه‌ای هم هست که سالانه به فرد یا گروهی داده می‌شود که سهمی برجسته در سطح جهانی برای بهبود کمی و کیفی تعلیم و تربیت داشته باشد. این جایزه که از سال ۲۰۱۱ به این سو تعیین شده است، یک مدال طلا و مبلغ ۵۰۰ هزار دلار جایزه نقدی را در برمی‌گیرد. از این رو بسیاری، جایزه وایز را جایزه نوبل آموزش هم می‌شناسند. برندگان سال‌های ۲۰۱۱ (نخستین) و ۲۰۱۲ (دومین) به ترتیب از بنگلادش و هندوستان بوده‌اند. شاید آشنایی با تلاش‌ها و اقدام‌های این افراد بتواند تصویر روشن‌تری از نوآوری در آموزش و پرورش به ما بنمایاند. برنده جایزه وایز در سال ۲۰۱۳ خانم ویکی کولبرت^۳ بنیانگذار بنیاد مدرسه جدید^۴ در کشور کلمبیا بود. کولبرت که در پنجمین اجلاس وایز در دوحه قطر در آبان ماه سال گذشته جایزه خود را دریافت کرد، تاکنون فعالیت‌های نوآورانه‌ای در سراسر آمریکای لاتین، کاراییب، تیمور شرقی و ویتنام داشته، بیش از ۵ میلیون کودک و نوجوان را تحت پوشش برنامه‌های خود قرار داده است.

گفتنی است که علی‌رغم مدت کوتاهی که از تولد وایز گذشته است، این اجلاس به آرامی توانسته است به جایگاه ویژه‌ای در میان پژوهشگران آموزش و پرورش در جهان دست یابد. اکنون که همه در رقابت برای بهبود کمی و کیفی آموزش کشور خود و جهان هستند ما هم تلاش کنیم که سهمی چشمگیر در این راه داشته باشیم. توان آن را داریم اما باید بخواهیم و برای تحقق آن کوشش بسیار کنیم.

در آغاز سال نوروزهای آغازین آینده‌ای را می‌گذرانیم که تا دیروز چشم انتظار آن بودیم. بیایید به جای افزودن وعده‌هایی تازه به انبوه آن‌ها که داشتیم، جامه عمل پوشاننده شماری از آن وعده‌ها را در دستور کار امسال خود قرار دهیم. وعده‌هایی که دست کم به ساختن آینده آموزش کشور عزیزمان یاری رساند.

1. Lincoln, A., 2. Roosevelt, F. D., 3. Malcolm X, 4. Mandela, N., 5. World Innovation Summit for Education (WISE) 6. www.wise-qatar.org, 7. Colbert, V., 8. Escuda Nueva Fundación